

Kommunstyrelsen

Revisionskrivelse och revisionsrapport 8/2020 – Granskning av kommunens hantering av statsbidrag

Yttrande till kommunfullmäktiges revisorer

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen antar förslaget yttrande över revisionskrivelse B 2021-01-20 enligt bilaga 3 till tjänsteskrivelse daterad den 14 april 2021.

Sammanfattning av ärendet

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har EY granskat hur kommunstyrelsen, natur- och trafiknämnden samt utbildningsnämnden arbetar med hanteringen av riktade statsbidrag. I revisionskrivelsens bedömning framkommer att det saknas en övergripande styrning av statsbidrag, att ingen central uppföljning görs av de statsbidrag som erhållits samt att upparbetade arbetssätt bör dokumenteras i rutiner för att säkerställa en ändamålsenlig intern kontroll över tid och minska personberoendet. Utifrån granskningen rekommenderar revisionen kommunstyrelsen att förtydliga styrningen avseende de riktade statsbidragen samt överväga en övergripande sammanställning och uppföljning av erhållna bidragsmedel. Vidare rekommenderar revisionen att kommunstyrelsen, natur- och trafiknämnden samt utbildningsnämnden att dokumentera rutiner för ansökan respektive rekvisering av statsbidrag.

I kommunstyrelsens förslag till yttrande lyfts bland annat att hanteringen av de riktade statsbidragen bäst handläggs verksamhetsnära på nämndnivå. Det finns över 100 specialdestinerade statsbidrag och det krävs en verksamhetskunskap för att bevaka och hantera alla statsbidrag. Ofta krävs det också en motpresentation av verksamheten för att få ta del av ett statsbidrag. Utöver det stora antalet befintliga statsbidrag kommer det årligen nya riktade statsbidrag och befintliga försvinner. Detta gör det svårt att hitta något samordnat och enhetligt sätt att hantera statsbidragen. Det är verksamheterna som idag bevakar, hanterar och följer upp de riktade statsbidragen och i det föreslagna yttrandet

anges att kommunstyrelsens bedömning är att det även ska vara så i fortsättningen. Styrningen (strategiska styrningen) hanteras bäst av respektive verksamhet på nämndnivå.

Däremot instämmer kommunstyrelsens stadsledningskontor i revisionens bedömning att en samlad och kommunövergripande sammanställning görs av vilka statsbidrag som faktiskt erhållits i förhållande till den årliga sammanställningen i kommunens Mål och budget.

Dessutom delar kommunstyrelsens stadsledningskontor revisionens bedömning att verksamheterna dokumenterar rutiner för hanteringen av riktade statsbidrag. Inom kommunstyrelsen är det produktionsenheten Välfärd skola som ansvarar för statsbidragen inom skolans område. En dokumenterad rutin för bevakning, hantering och uppföljning har beslutats av enhetschef för Välfärd skolas verksamhetsstöd i december 2020.

Ärendet

Revisorernas synpunkter och rekommendationer utifrån granskningen

Under det senaste decenniet har de riktade statsbidragen ökat i antal och i ekonomisk omfattning. Enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) finns det över 100 riktade statsbidrag (2018/2019), alla med sina egna villkor och regleringar. Med anledning av detta har EY på uppdrag av kommunens revisorer granskat kommunens hantering och nyttjande av statsbidrag.

Av revisionsrapporten framkommer att statsbidragen helt hanteras på nämndnivå och att det saknas en samordnad och övergripande styrning av statsbidrag. Det konstateras dock att det praktiska arbetet med bevakning, sökning och redovisning av bidrag som genomförts i allt väsentligt fungerat väl. Detta bedöms bland annat bero på upparbetad erfarenhet och kunskap hos ansvariga tjänstepersoner i respektive verksamhet. Kommunen har en decentraliserad modell för bevakning, sökning och redovisning av bidrag. Beslut om ansökan sker på tjänstepersonsnivå. Det finns upparbetade arbetsmetoder rörande bevakning och hantering inom respektive verksamhet som söker någon typ av statsbidrag.

Det konstateras även att det inte görs en central uppföljning av vilka bidrag som faktiskt erhållits i förhållande till den sammanställning som görs i Mål och budget. Sammanställningen är en lista över de riktade statsbidrag som nämnderna förväntas söka för kommande år. Idag görs uppföljningen av sökta och erhållna statsbidrag på nämndnivå i tertialrapporter och bokslut. Det sker även ingen samlad uppföljning av effekter kopplade till statsbidrag på kommunövergripande nivå eller nämndnivå. Uppföljning och analys av erhållna bidragsmedel görs främst genom återrapportering till bidragsmyndigheten.

Med utgångspunkt i granskningen rekommenderar revisionen att kommunstyrelsen:

- Förtydligar den befintliga strukturen (strategisk styrning) avseende de riktade statsbidragen.

- Överväger en kommunövergripande sammanställning av de erhållna bidragsmedel som ger bättre förutsättningar för uppföljning och analys.

Vidare rekommenderar revisionen att kommunstyrelsen, natur- och trafiknämnden samt utbildningsnämnden:

- Dokumenterar rutiner för ansökan respektive rekvirering av bidrag i syfte att säkerställa att rutinerna upprätthålls och minska personberoendet.

Revisionens granskning har skickats till berörda nämnder för yttrande. Nedan redogörs förslag till svar för kommunstyrelsen till revisionen.

Kommunstyrelsens förslag på yttrande i korthet

Som revisionen påpekar är uppdraget att hantera de riktade statsbidragen fördelat på verksamheterna på nämndnivå. I kommunstyrelsens förslag till yttrande lyfts bland annat att ansvaret bör fortsättningsvis hanteras av verksamheterna på nämndnivå. Det finns över 100 specialdestinerade statsbidrag som i huvudsak är riktade mot vissa verksamheter, alla med sina egna regelverk. Ofta krävs det också en motpresentation av verksamheten för att få ta del av ett statsbidrag. Utöver de befintliga statsbidragen kommer ett stort antal nya riktade statsbidrag varje år och många statsbidrag försvinner. Mängden statsbidrag och komplexiteten i de olika statsbidragens regelverk gör att det är svårt att hitta något samordnat och enhetligt sätt att hantera statsbidragen. Det är kommunstyrelsens bedömning att hanteringen av de riktade statsbidragen bäst handläggs verksamhetsnära av nämnderna.

Däremot instämmer kommunstyrelsen att de rutiner som används av verksamheterna dokumenteras i syfte att bland annat minska personberoendet. Inom kommunstyrelsen är det produktionsenheten Valfärd skola som ansvarar för statsbidragen inom skolans område. En dokumenterad rutin för bevakning, hantering och uppföljning har beslutats av enhetschef för Valfärd skolas verksamhetsstöd i december 2020.

Kommunstyrelsen instämmer i revisionens bedömning att en samlad och kommunövergripande sammanställning för uppföljning och analys görs av de statsbidrag som faktiskt erhållits i förhållande till den årliga sammanställningen i kommunens Mål och budget. Fortsättningsvis ska de riktade statsbidragen även sammanställas och följas upp centralt av kommunstyrelsens stadsledningskontor inom ramen för kommunens tertial- och årsrapportering.

Ekonomiska konsekvenser

Statsbidrag är en viktig del av en kommuns finansiering. Det är därmed viktigt att ha en god ordning och kontroll över hanteringen av statsbidragen.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut innebär inte några direkta konsekvenser med hänsyn till barnkonventionen. Många av statsbidragen är riktade till verksamheter som direkt eller indirekt berör barn och ungdomar.

Bilagor

Bilaga 1	Revisionskrivelse B 2021-01-20 Granskning av kommunens hantering av statsbidrag
Bilaga 2	Revisionsrapport 8/2020 Granskning av kommunens hantering av statsbidrag
Bilaga 3	Förslag till yttrande

Jörn Karlsson
Ekonomidirektör
Stadsledningskontoret

Leif Lybeck
Enhetschef
Controllerenheten

Luis Caballero
Controller
Controllerenheten